

Samenvatting eindrapport

Onderzoek Beleving Omgevingskwaliteit Kanaalzone

In de Kanaalzone Sluiskil-Terneuzen komen industriële activiteiten en een drukbevaren Kanaal samen met bewoning en recreatie. Deze activiteiten zorgen soms voor hinder bij omwonenden. In 2019 was een forse stijging te zien van het aantal meldingen bij de milieudiensten van inwoners in het gebied Kanaalzone Sluiskil-Terneuzen over omliggende bedrijven. Naar aanleiding van deze meldingen is een onderzoek uitgevoerd naar hoe inwoners hun leefomgeving beleven.

Over het onderzoek

Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de beleving van inwoners, het inventariseren van mogelijke knelpunten ten aanzien van de omgevingskwaliteit en het aandragen van mogelijke oplossingen hiervoor. Hiermee kan de omgevingskwaliteit in het gebied Sluiskil-Terneuzen waar mogelijk en nodig verbeterd worden. De beleving van inwoners is in kaart gebracht door groepsgesprekken (Leefplekmeter) te houden en door middel van een enquête (Milieuhinderonderzoek). Daarnaast is een analyse van gemelde hinder uitgevoerd. Ook zijn aanvullende bedrijfs- en gebiedsinspecties uitgevoerd en is onderzocht of vergunningen actueel zijn.

Conclusies

De meerderheid van meldingen over hinder komt van inwoners van Sluiskil, gevolgd door Westdorpe. Een kleiner deel van de meldingen komt uit de wijk Oude Vaart in Terneuzen en uit Axel en Spui. De meldingen uit Sluiskil, Westdorpe en Axel gaan vooral over geluidhinder. Inwoners van Terneuzen melden de meeste hinder over stof. In Spui wordt het vaakst geurhinder gemeld. In de periode van 2016-2021 is geluidhinder gerelateerd aan vooral twee bedrijven, aan afgemeerde schepen en aan de scheepvaart.

Met name Inwoners van Sluiskil en Sas van Gent ervaren de omgevingskwaliteit als matig en onvoldoende. Het percentage volwassenen daar dat bezorgd is over hun gezondheid, omdat zij wonen in de buurt van een bedrijf, is relatief hoog (respectievelijk 49% en 42%). Uit de gesprekken met inwoners van Sluiskil blijkt dat zij ook hinder ervaren van andere aspecten in de directe woonomgeving. Voorbeelden zijn de hinder van het grondwaterpeil in het dorp en de hinder van jongeren en het parkeergedrag van sommige inwoners.

► Luchtkwaliteit; conclusies

- De lucht in Zeeland is over het algemeen schoon: er worden geen grenswaarden of milieukwaliteitseisen overschreden
- Net als op de meeste plaatsen in Nederland voldoet de luchtkwaliteit in Zeeland nog niet aan de nieuwste advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)
- Het meetpunt in Sluiskil is eind 2020 in bedrijf genomen; resultaten van dit meetpunt over 2021 laten zien dat de concentraties van fijnstof en NOx stikstof in Sluiskil voldoen aan de wettelijke grenswaarden, maar over het algemeen hoger zijn dan bijvoorbeeld in Philippine en vergelijkbaar zijn met andere industriële omgevingen

► Luchtkwaliteit; aanbevelingen

- Vergroot de betrokkenheid bij (nieuwe) activiteiten door inwoners, bedrijven en andere belangengroepen (zoals klankbordgroepen en dorpsraad) uit het Kanaalzonegebied te verenigen
- Voer het Milieuhinderonderzoek en de Leefplekmeter in 2024 weer op wijkniveau uit zodat de effecten van (eventuele) maatregelen meetbaar en vergelijkbaar zijn
- Ga als bevoegde gezagen, Provincie en gemeente Terneuzen, samen met andere partijen aan de slag met uitvoering van maatregelen om de regionale luchtkwaliteit verder te verbeteren

► Emissies (uitstoot van stoffen naar de lucht, en geluid); conclusies

- We hebben gezien dat er situaties zijn waarbij inwoners hinder ervaren, ondanks dat de vergunningvoorschriften aan BBT voldoen, actueel zijn en een bedrijf deze voorschriften naleeft
- Voor de industrie geldt het volgende:
  - De activiteiten laden en lossen en op- en overslag zijn verantwoordelijk voor de meerderheid van meldingen over stoffhinder
  - Geurhinder is vaak gerelateerd aan handelingen met specifieke stoffen (bijvoorbeeld compostering, AEC-bodemassas)
  - Geluidhinder wordt veelal veroorzaakt door 'algemene werkzaamheden' en is moeilijker te duiden
  - Scheepvaart wordt vaak als bron van geluidhinder genoemd en dan met name het draaien van de motoren, maar ook geurhinder is daarbij een belangrijk aspect
- Naast industrie heeft ook verkeer en vervoer en dan met name de scheepvaart een groot aandeel in de uitstoot van de meest voorkomende verontreinigde stoffen in de lucht

► Emissies; aanbevelingen

- Verken met bedrijven of er nog aanvullende bovenwettelijke maatregelen (BBT+) voor het terugdringen van hinder mogelijk zijn en of zij deze vrijwillig willen toepassen
- Stel specifiek regionaal beleid vast voor bovenwettelijke (BBT+) maatregelen gericht op het verminderen van hinder
- Leg dergelijke maatregelen waar nodig vast in vergunningen, bijvoorbeeld in een omgevingsplan voor de Kanaalzone

► Vergunningen; aanbevelingen

- Voer een prioriteitenmatrix in die helpt keuzes te maken voor actualisering van vergunningen
- Zorg ervoor dat omwonenden vanaf het begin invloed kunnen uitoefenen op en kunnen meedenken over toekomstige activiteiten van industrie en bedrijven
- Onderzoek of het mogelijk is voor een gebied zoals de Kanaalzone, voor een categorie van bedrijven of bijvoorbeeld bij hinder, specifiek beleid vast te stellen voor participatie

► Toezicht; conclusies

- Er vindt regelmatig toezicht plaats
- Er worden weinig overtredingen geconstateerd op aspecten die relevant zijn voor hinderbeleving

► Toezicht; aanbevelingen

- Vul de toezichtstrategie verder aan met andere instrumenten (bijvoorbeeld gebiedscontroles, meetstrategie voor geluid en lucht, preventieve instrumenten)
- Laat een plan van aanpak opstellen als de activiteiten van een bedrijf hinder veroorzaken of de omgevingskwaliteit op een andere manier negatief beïnvloeden

► Ruimtelijke ordening; conclusie

De huidige ruimtelijke situatie is in overeenstemming met de bestaande bestemmingsplannen

► Ruimtelijke ordening; aanbevelingen

- Beoordeel bij hindersituaties of aanvullende ruimtelijke maatregelen mogelijk zijn, zoals het plaatsen van een scherm (vermindering geluid), een groenvoorziening (verbetering uitzicht) of het deels verplaatsen van bepaalde activiteiten (vergroten afstand)
- Beoordeel of het bij bepaalde hindersituaties meerwaarde heeft en mogelijk is om aanvullende ruimtelijke maatregelen te treffen (zoals plaatsen geluidscherm of inrichting van koppelingsgebieden)

► Scheepvaart; conclusies

- Het gebruik van generatoren en motoren van aangemeerde schepen is een belangrijke bron van hinder (geluid, luchtverontreiniging)
- De aanleg van walstroomvoorzieningen kan hindersituaties aanmerkelijk verbeteren. In 2022 zijn walstroomvoorzieningen bij de aanlegplaatsen aan de Kanaalweg in Sluiskil geplaatst, hiermee is een belangrijke bron van hinder in Sluiskil weggenomen

► Scheepvaart; aanbevelingen

- Breidt het netwerk van walstroomvoorzieningen in de Kanaalzone verder uit en geef daarbij prioriteit aan situaties waar sprake is van hinder
- Stel het gebruik van walstroom verplicht als het aanwezig is
- Houdt bij het toewijzen van ligplaatsen rekening met omwonenden en beperking van hinder

Het onderzoek is uitgevoerd door RUD Zeeland, DCMR Milieudienst Rijnmond, GGD Zeeland, Rijkswaterstaat, North Sea Port, gemeente Terneuzen en Provincie Zeeland tussen september 2020 en december 2021.

